

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ **ΚΙΝΔΥΝΟΙ** ΣΤΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται μόνο οι κυριότεροι κίνδυνοι καθώς και τα πιο σημαντικά μέτρα αντιμετώπισή τους. Τονίζεται ότι είναι υποχρέωση του κάθε εργοδότη ή αυτοεργοδοτούμένου να προβαίνει σε γραπτή εκτίμηση των κινδύνων για τον δικό του χώρο εργασίας λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητές του.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΣΤΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Κυριότερες πηγές κινδύνου -
Κυριότεροι κινδύνοι

Κυριότερα μέτρα προστασίας/ελέγχου του κινδύνου

1. Μηχανήματα και εξοπλισμός

Γεωργικοί ελκυστήρες (τρακτέρ)

- Ανατροπή
- Πτώση ατόμων
- Παγίδευση σε περιστρεφόμενα μέρη
- Εγκαύματα
- Μυοσκελετικά προβλήματα
- Έκθεση σε θόρυβο
- Έκθεση σε δονήσεις
- Έκθεση σε άσχημες καιρικές συνθήκες
- Έκθεση σε ηλιακή ακτινοβολία

Τοποθέτηση κατάλληλης προστατευτικής καμπίνας ή προστατευτικής ράβδου ανατροπής και ζώντης ασφάλειας σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.

Η οδηγόση να γίνεται με βάση τους κανόνες οδικής κυκλοφορίας μόνο από εκπαιδευμένους χειριστές, ΠΟΤΕ από άλλα άτομα και κυρίως από παιδιά.

Κάλυψη του άξονα μετάδοσης κίνησης με προφυλακτήρα.

Σωστή τοποθέτηση και σύνδεση των παρελκόμενων (τσάπες, σκαπτικά κ.ά.) και συντήρηση τους βάσει των οδηγιών του κατασκευαστή.

Για τη χρήση παρελκόμενου γεωργικού μηχανήματος, να διασφαλίζεται ότι ο ελκυστήρας είναι ακινητοποιημένος ή ότι υπάρχει σταθερή σύνδεση μεταξύ του και του γεωργικού μηχανήματος, ώστε να αποτρέπεται τυχόν μετακίνηση ενός εκ των δύο. Η μετακίνηση μπορεί να δημιουργήσει κίνδυνο διαχωρισμού του σταυρού μετάδοσης της κίνησης (PowerTakeOff) και κίνδυνο τραυματισμού.

Όταν ο ελκυστήρας μεταφέρει ρυμουλκούμενο όχημα, να επιβεβαιώνεται και να διασφαλίζεται ξανά η επάρκεια λειτουργίας των φρένων.

Ο ελκυστήρας δεν πρέπει να έλκει φορτία βαρύτερα από αυτά που επιτρέπει ο κατασκευαστής.

Να γίνεται σωστή ακινητοποίηση του ελκυστήρα (χειρόφρενο, ταχύτητα, αφαίρεση κλειδιών, τροχοπέδες).

Γνώση του χώρου κίνησης/χρήσης του ελκυστήρα (κλίσεις, στροφές, χαντάκια, αναβαθμίδες, κοίτες χειμάρρων, χώροι με περιορισμούς στο ύψος).

Συντήρηση βάσει των οδηγιών του κατασκευαστή (φρένα, ελαστικά, σύστημα διεύθυνσης, σύστημα εκκίνησης).

Το κάθισμα πρέπει να απορροφά τους κραδασμούς και να έχει στήριγμα πλάτης με ρυθμιζόμενο ύψος.

Δεν πρέπει να αφαιρούνται τα εμπρόσθια βάρη του ελκυστήρα γιατί μειώνεται η σταθερότητά του.

Ο χειριστής δεν πρέπει να πηδά από τον ελκυστήρα για να κατέβει.

Χρήση ωτοασπίδων για προστασία από θόρυβο.

Να μην προστίθεται νερό στο ψυγείο του ελκυστήρα όταν η μηχανή είναι ζεστή.

Απαγορεύεται η μεταφορά άλλων ατόμων εκτός εάν αυτό προβλέπεται με ειδικές θέσεις από τον κατασκευαστή.

Να αποφεύγεται η παρατεταμένη έκθεση στον ήλιο και οι οδηγοί να καλύπτουν το κεφάλι, να έχουν μαζί τους δροσερό νερό και να κάνουν συχνά διαλείμματα.

**Κυριότερες πηγές κινδύνου -
Κυριότεροι κίνδυνοι**

- Χειροδηγούμενα
σκαπτικά μηχανήματα**
- Παγίδευση σε περιστρεφόμενα μέρη
  - Τραυματισμοί/
Ακρωτηριασμοί
  - Έκθεση σε θόρυβο
  - Έκθεση σε δονήσεις
  - Έκθεση σε άσχημες καιρικές συνθήκες
  - Έκθεση σε ηλιακή ακτινοβολία

Κυριότερα μέτρα προστασίας/ελέγχου του κινδύνου

Αγορά σκαπτικών τα οποία συνάδουν με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές, δηλαδή φέρουν τη σήμανση "CE" και συνοδεύονται με Δήλωση Συμμόρφωσης ΕΚ του κατασκευαστή καθώς και με οδηγίες χρήσης στα ελληνικά.

Έλεγχος κατά πόσο υπάρχουν εγκατεστημένα συστήματα ασφαλείας ειδικά σε πολιά σκαπτικά. Εάν όχι, να τοποθετηθούν και μετά να γίνεται χρήση τους.

Μελέτη και εφαρμογή των οδηγιών ασφαλούς χρήσης του κατασκευαστή.

Να μην αφαιρούνται οι προφυλακτήρες των περιστρεφόμενων σκαπτικών εργαλείων.

Να μην τοποθετούνται περισσότερα σκαπτικά εργαλεία από τα προβλεπόμενα.

Να μην να ακυρώνεται η λαβίδα/μηχανισμός ασφαλείας ούτε άλλα εγκατεστημένα συστήματα ασφάλειας.

Προτού βάλει ο χειριστής την όπισθεν, να βεβαιώνεται ότι υπάρχει ικανοποιητικός χώρος πίσω του.

Διατήρηση του μηχανήματος σε καλή μηχανική κατάσταση και συντήρησή του βάσει των οδηγιών του κατασκευαστή.

Να μην χρησιμοποιείται το μικρό σκαπτικό σε ανώμαλα, επικλινή ολισθητρά ή λασπώδη εδάφη.

Οι χειριστές δεν πρέπει να εκθέτουν τον εαυτό τους για παρατεταμένα χρονικά διαστήματα στην πλιακή ακτινοβολία. Πρέπει να έχουν πάντοτε καλυμμένο το κεφάλι, να κάνουν συχνά μικρά διαλείμματα και να έχουν μαζί τους δροσερό νερό.

Πρέπει να ακολουθείται η ορθή μέθοδος φόρτωσης/εκφόρτωσης του σκαπτικού σε όχημα (π.χ. χρήση 2 στερεών πλατιών Ξύλων) και να ζητείται πάντα βοήθεια όταν κρίνεται απαραίτητη.

Κυριότερες πηγές κινδύνου - Κυριότεροι κίνδυνοι

**Άλλα μηχανήματα/
εργαλεία (αλυσοπρίονα,
μηχανές ψεκασμού,
αντλίες νερού,
γεννήτριες, κοπτικά και
διεισδυτικά εργαλεία
κ.ά.)**

- Κτυπήματα από πτώση του εργαλείου
- Τραυματισμοί
- Παγίδευση σε περιστρεφόμενα μέρη
- Έκθεση σε θόρυβο
- Έκθεση σε δονήσεις
- Ηλεκτροπληξία

Κυριότερα μέτρα προστασίας/ελέγχου του κινδύνου

Αγορά εργαλείων χειρός τα οποία:

- είναι ελαφριά
- είναι θολικά στο χειρισμό με κατάλληλα διαμορφωμένη χειρολαβή και καλή κατανομή του βάρους
- έχουν καλυμμένα τα κινούμενα μέρη
- έχουν πλεκτρικά μονωμένη λαβή
- ταιριάζουν καλά στην εργασία για την οποία προορίζονται
- δεν κάνουν πολύ θόρυβο και δονήσεις
- διαθέτουν διατάξεις ασφαλείας (προφυλακτήρες, γείωση ή διπλή μόνωση, λαβίδα ασφαλείας, κ.λπ.)
- επισκευάζονται και συντηρούνται εύκολα
- φέρουν σήμανση "CE".

Μελέτη και εφαρμογή των οδηγιών ασφαλούς χρήσης του κατασκευαστή οι οποίες πρέπει να είναι στα ελληνικά.

Τοποθέτηση κατάλληλων προφυλακτήρων στα συστήματα μετάδοσης κίνησης.

Συντήρηση βάσει των οδηγιών του κατασκευαστή από αρμόδια άτομα.

Χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ωτοασπίδες, μάσκα προσώπου ή προσωπίδα και κράνος, κ.ά.).

Δεν πρέπει να γίνεται χρήση μηχανικού αλυσοπρίονου σε κλειστούς χώρους, εκτός εάν οι χώροι αυτοί εξαερίζονται ικανοποιητικά.

Κατά την αποθήκευση και μεταφορά του αλυσοπρίονου η καδένα του να προστατεύεται κατάλληλα.

Το αλυσοπρίονο δεν πρέπει να λειτουργεί κατά την μετακίνησή του.

Γείωση των γεννητριών.

2. Χημικές ουσίες (παρασιτοκτόνα, λιπάσματα, κ.ά.)

- Οξείες ή χρόνιες δηλητηριάσεις
- Παθήσεις του αναπνευστικού, πεπτικού, νευρικού συστήματος
- Δερματοπάθειες
- Εγκαύματα
- Καρκίνοι

Τήρηση των οδηγιών ανάμιξης και χρήσης χημικών.

Κατάλληλη σήμανση των δοχείων.

Αποθήκευση σε κατάλληλους χώρους/κατάλληλα δοχεία.

Ανάμιξη σε κατάλληλο χώρο.

Αποφυγή ψεκασμών όταν φυσά άνεμος.

Χρήση κατάλληλων Μέσων Ατομικής Προστασίας (μάσκες προστασίας αναπνοής, γάντια, γυαλιά, ρούχα).

Κατάλληλοι χώροι διευκολύνσεων καθαρισμού και λίψης γευμάτων.

Ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων.

3. Ηλεκτρισμός

- Ηλεκτροπληξία
- Εγκαύματα
- Πυρκαϊά
- Εκρήξεις
- Πτώσεις από απώλεια
ισορροπίας

Αποφυγή εργασιών ανύψωσης υλικών και στοίβαγμα υλικών (π.χ. σωλήνων άρδευσης) κάτω από εναέριες γραμμές πλεκτρικού ρεύματος.

Γείωση όλων των μεταλλικών μερών των υποστατικών ή εγκαταστάσεων που τροφοδοτούνται με ρεύμα.

Γείωση των γεννητριών.

Χρήση συσκευών διαρροής ρεύματος υψηλής ευαισθησίας (RCD 30 mA), στα κυκλώματα των πριζών.

Τακτικός έλεγχος και συντήρηση των πλεκτρικών εγκαταστάσεων μόνο από προσοντούχους πλεκτρολόγους.

Έλεγχος πλεκτρικών εργαλείων και καλωδίων για φθορές.

Χρήση πλεκτρικών συσκευών υδατοστεγούς τύπου.

4. Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων

- Μυοσκελετικές παθήσεις
- Τραυματισμοί

Χρήση μηχανικών μέσων για ανύψωση και μεταφορά φορτίων (περονοφόρα, χειράμαξες, τροχαλίες, τρόλεϊ, κ.ά.).

Ορθή μέθοδος ανύψωσης φορτίων.

Αποφυγή ακατάλληλων στάσεων εργασίας.

Διαμοιρασμός του φορτίου.

Μείωση κάμψεων και τεντωμάτων (τοποθέτηση αντικειμένων στο ύψος της μέσης).

Ευταξία στον χώρο εργασίας.

Καλύτερη οργάνωση της εργασίας.

Μικρά και συχνά διαλείμματα.

5. Περιορισμένοι χώροι (δεξαμενές, σιλό, κ.ά)

- Αναθυμιάσεις αερίων
- Εκρήξεις
- Ανεπάρκεια οξυγόνου
- Ασφυξία από πτώση
μέσα στο υλικό
- Πτώσεις από ύψος
- Παγίδευση σε
περιστρεφόμενα μέρη

Έλεγχος χώρου και εξαερισμός πριν από την είσοδο.

Χρήση κατάλληλων αναπνευστικών συσκευών, αν απαιτείται.

Δέσιμο με σχοινί και επιτήρηση από άλλο άτομο.

Αποφυγή δημιουργίας σπινθήρων.

Χρήση φαναριών στεγανού τύπου.

Εγκατάσταση κιγκλιδώματος στην οροφή και κατάλληλης σκάλας για πρόσβαση.

Έλεγχος δομικής καταλληλότητας πριν από την αποθήκευση άλλου υλικού.

Κάλυψη των περιστρεφόμενων μερών.

6. Θόρυβος

- Ακουστική κόπωση
- Μόνιμη απώλεια ακοής
- Πρόκληση στρες
- Κατάθλιψη
- Αυξημένη αρτηριακή πίεση
- Καρδιακά προβλήματα

Αγορά κατάλληλων μηχανημάτων και εξοπλισμού που δεν εκπέμπουν ψηλό θόρυβο και τακτική συντήρησή τους.

Εγκλεισμός της πηγής ή χρήση πχομονωτικών πετασμάτων.

Οργάνωση της εργασίας ώστε να μειώνεται ο χρόνος έκθεσης και να μην επιφέρεται πολλά άτομα.

Χρήση κατάλληλων ωτοσφραγίδων/ωτοασπίδων.

Εκπαίδευση για σωστή χρήση και συντήρηση των ωτοσφραγίδων/ωτοασπίδων.

Ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων.

7. Δονήσεις

- Αγγειακές και νευρολογικές διαταραχές
- Μυοσκελετικές διαταραχές (βλάβες στην σπονδυλική στήλη, πόνοι στις αρθρώσεις/μυς)
- Πόνοι στην κοιλιά
- Ναυτία
- Πρόβλημα ισορροπίας και κινήσεων
- Πονοκέφαλοι

Επιλογή εξοπλισμού με τεχνολογία χαμηλής εκπομπής δονήσεων.

Σωστή συντήρηση και ρύθμιση του εξοπλισμού.

Χρήση υλικών που αποσβένουν τη δόνηση μεταξύ της πηγής και του κειριστή (αποσβεστήρες στη μηχανή, κατάλληλες αναρτήσεις με αποσβεστήρες στην καμπίνα, καθίσματα που αποσβένουν τους κραδασμούς, μαλακά ελαστικά, εργαλεία με ειδικές λαβές κτλ.).

Κατάλληλη επιλογή καθίσματος.

Μείωση κατά το δυνατό της οδήγησης σε ανώμαλους δρόμους.

Μείωση της ταχύτητας του οχήματος ιδιαίτερα σε ακατάλληλους δρόμους.

Εκπαίδευση των εργαζομένων ώστε να μην πιδούν από το όχημα.

Οργάνωση ωραρίου εργασίας ώστε να υπάρχουν επαρκείς περίοδοι ανάπausης.

8. Καιρικές συνθήκες

- Έκθεση σε ακραία καιρικά φαινόμενα (κρύο, ζέστη, κ.ά.)
- Θερμική καταπόνηση-Θερμοπληξία
- Έκθεση σε ηλιακή ακτινοβολία

Οργάνωση της εργασίας ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες (προγραμματισμός των εργασιών που καταπονούν θερμικά εκτός ωρών υψηλής θερμοκρασίας).

Συχνά διαλείμματα σε σκιερό χώρο με παροχή δροσερού νερού.

Χρήση κατάλληλων ενδυμάτων, καλύμματος κεφαλής, αντιπλιακού, γυαλιών πλίου.

Εναλλαγή προσωπικού.

9. Βιολογικοί παράγοντες (Βακτήρια, ιοί, μύκπτες, παράσιτα, κ.ά.)

- Αναπνευστικές λοιμώξεις
- Άλλεργίες λόγω έκθεσης σε μούχλα, ακάρεα, σκόνες, φυτά, οργανικές ουσίες (άλευρα, τρίχωμα ζώων), κ.ά.
- Δηλητηριάσεις ή τοξικές επιδράσεις

Περιορισμός εργασιών δημιουργίας σκόνης.

Εξαερισμός, καθαριότητα και απολύμανση χώρων.

Εξολόθρευση τρωκτικών.

Χρήση και συντήρηση κατάλληλων Μέσων Ατομικής Προστασίας.

Τήρηση κανόνων ατομικής υγιεινής.

Ιατρικές εξετάσεις στους εργαζομένους.

10. Ζώα/Έντομα (φίδια, ποντίκια αράχνες, σκορπιοί, μέλισσες, κ.ά.)

- Τσίμπημα
- Μετάδοση ασθενειών
- Άλλεργικές αντιδράσεις

Καθαριότητα και απολύμανση χώρων και εξοπλισμού.

Διευκολύνσεις για προσωπική υγιεινή.

Χρήση κατάλληλων ρούχων και παπουτσιών.

Εμβολιασμοί.

11. Κοπή δέντρων

- Τραυματισμός από πτώση κλαδιών/δέντρων
- Τραυματισμός από χρήση πριονιών
- Πτώση από δέντρα/σκάλες

Εκπαίδευση προσωπικού στη χρήση εξοπλισμού όπως τα αλυσοπρίονα.

Έλεγχος κατάστασης και κλίσης του εδάφους καθώς και της ταχύτητας και κατεύθυνσης του ανέμου πριν αποφασιστεί η κατεύθυνση όπου θα πέσει το κομμένο δέντρο.

Αποκλεισμός της περιοχής όπου θα πέσουν τα κλαδιά/το δέντρο.

Τήρηση αποστάσεων μεταξύ άλλων πρόσωπων και του μηχανήματος που λειτουργεί.

Λήψη ειδικών προληπτικών μέτρων όταν οι εργασίες διεξάγονται πλησίον εναέριων πλεκτροφόρων γραμμών.

Χρήση κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας (κράνος, ωτοασπίδες, γυαλιά ασφαλείας, γάντια).

Χρήση κατάλληλης σκάλας, τοποθετημένης σε στερεό δάπεδο και καλά στερεωμένης.

Ο τομέας της γεωργίας αποτελεί τομέα υψηλού κινδύνου και οι εργαζόμενοι σ' αυτόν διατρέχουν κινδύνους που μπορεί να προκαλέσουν ατυχήματα (πτώσεις, τραυματισμοί από μηχανήματα, κ.ά.) ή και επαγγελματικές ασθένειες (μυοσκελετικές παθήσεις, διληπτηριάσεις, δερματικές ασθένειες, κ.ά.).

Η βελτίωση των επιπέδων ασφάλειας και υγείας στον τομέα της γεωργίας αποτελεί αναγκαιότητα και για το σκοπό αυτό απαιτείται η συνεργασία όλων των εμπλεκομένων.

Η νομοθεσία για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία, η οποία έχει ως αντικειμενικό σκοπό την προστασία της zώσης, της αρτιμέλειας και της υγείας των προσώπων στην εργασία καθώς και άλλων προσώπων που μπορεί να επηρεάζονται από τις δραστηριότητες στην εργασία, εφαρμόζεται και στον τομέα της γεωργίας.

Με βάση τις πρόνοιες της νομοθεσίας αυτής οι εργοδότες και τα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα πρέπει να εκτιμούν τους κινδύνους και να καθορίζουν τα κατάλληλα μέτρα προστασίας και πρόληψης. Επιπρόσθeta, πρέπει να διατηρούν τους χώρους εργασίας, τις εγκαταστάσεις, τα μηχανήματα και τον εξοπλισμό σε ασφαλή κατάσταση. Παράλληλα, οφείλουν να βεβαιώνονται όπως ο εξοπλισμός, τα προϊόντα και τα υλικά, χρησιμοποιούνται, αποθηκεύονται, μεταφέρονται και διατίθενται με ασφάλεια. Οι εργοδότες έχουν επίσης υποχρέωση να διαβουλεύονται με τους εργοδοτούμενους τους για τα θέματα ασφάλειας και υγείας, να τους ενημερώνουν για τους κινδύνους, να τους εκπαιδεύουν στη γλώσσα που κατανοούν για τα μέτρα προστασίας και να τους εφοδιάζουν με τον απαραίτητο προστατευτικό εξοπλισμό και τα μέσα ατομικής προστασίας.

Για περισσότερες πληροφορίες σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.mlsi.gov.cy/dli> ή να επικοινωνήσετε με τους αρμόδιους Επιθεωρητές Εργασίας στα Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας:

Λευκωσία: 22879191 Λεμεσός: 25827200 Λάρνακα: 24805327

Πάφος: 26822715 και Αμμόχωστος: 23819750

